

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2004 m. birželio 30 d.

dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietija suteikė *Herlitz* grupei

(pranešta dokumentu Nr. C(2004) 2212)

(autentiškas tik tekstas vokiečių kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2005/878/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdama į 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ⁽¹⁾, ypač į jo 7 straipsnio 3 dalį,

pakvietus suinteresuotas šalis pateikti jų savo pastabas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ⁽²⁾ ir atsižvelgdama į tokias pastabas,

kadangi:

I. TYRIMAS

- (1) 2002 m. kovo mėn. vienas iš pagrindinių *Herlitz AG* konkurentų pateikė skundą, kuriame teigiama, kad Berlyno žemė suteikė garantiją įmonei *Herlitz AG*. 2002 m. kovo 25 d. laišku Komisija paprašė Vokietiją suteikti informaciją apie galimą pagalbą *Herlitz AG*. 2002 m. balandžio 17 d. laišku, registruotu balandžio 18 d., Vokietija informavo, kad pagalba nebuvo teikiama. Remdamasi 2002 m. balandžio 24 d. straipsniu spaudoje, kuriame teigiama, kad Brandenburgo žemė suteikė 1 mln. EUR paskolą *Herlitz AG* pavaldžiajai įmonei *FalkenOffice Products GmbH* (toliau – FOP), 2002 m. gegužės 8 d. laišku Komisija pakartotinai paprašė Vokietijos suteikti informaciją apie galimą pagalbą *Herlitz AG*. 2002 m. birželio 4 d. laišku, registruotu birželio 5 d., Vokietija dar kartą pranešė, kad tokia pagalba suteikta nebuvo.
- (2) Pagaliau, 2002 m. liepos 17 d. laišku, registruotu liepos 19 d., Vokietija informavo Komisiją, kad Brandenburgo žemės investicijų bankas (*InvestitionsBank des Landes Brandenburg*) (toliau – ILB) suteikė *Herlitz PBS AG* apie 1 mln. EUR paskolą. Vokietijos teigimu, ši priemonė jau buvo įvykdyta; todėl Komisija ją užregistravo Nr. NN 89/02, kaip pagalbą, apie kurią pranešta nebuvo. Papildoma informacija ir parengta taikos sutartis buvo pateiktos 2002 m. liepos 19 d. laišku, registruotu liepos 25 d., ir 2002 m. rugpjūčio 1 d. laišku, registruotu tą pačią dieną. 2002 m. rugpjūčio 8 d. Komisija paprašė paaikškinimų apie suteiktą pagalbą. 2002 m. rugsėjo 4 d. laišku, registruotu tą pačią dieną, Vokietija pateikė papildomos informacijos.

⁽¹⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

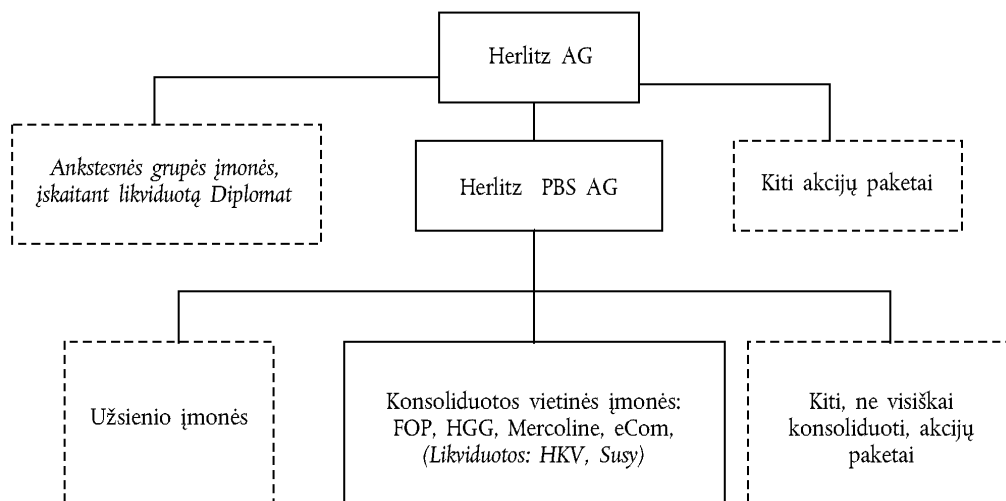
⁽²⁾ OL C 100, 2003 4 26, p. 3.

- (3) 2003 m. sausio 29 d. laišku, registruotu tą pačią dieną, Vokietija informavo Komisiją, kad *Herlitz PBS AG* visiškai grąžino ILB jai suteiktą paskolą. Be to, nemokumo procedūros *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* buvo sustabdytos, taikos sutartys patvirtintos ir įvykdytos.
- (4) 2003 m. vasario 19 d. laišku Komisija informavo Vokietiją apie savo sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl paskolos ir su ja susijusių priemonių ir pranešė, kad ši byla užregistruota Nr. C 16/03. Vokietijos pastabos buvo užregistruotos 2003 m. balandžio 28 d.
- (5) Komisijos sprendimas inicijuoti oficialaus tyrimo procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽³⁾. Šiame pranešime Komisija paragino visas suinteresuotas šalis pateikti savo pastabas apie minėtas priemones. Savo pastabas pateikė viena iš suinteresuotų šalių. Jos perduotos Vokietijai, kuriai buvo suteikta galimybė atsakyti. Vokietija į tai atsakė 2003 m. liepos 24 d. laišku, registruotu 2003 m. liepos 27 d.
- (6) 2003 m. lapkričio 10 d., 12 d. ir 28 d. bei 2004 m. sausio 8 d. ir 26 d., kovo 23 d., balandžio 23 d. ir 24 d. laiškais Vokietija pateikė papildomos informacijos. Komisijos, Vokietijos valdžios ir *Herlitz* grupės atstovai bei įmonės paskirtas bankroto administratorius susitiko 2004 m. sausio 27 d.

II. PRIEMONĖS

1. Įmonė

- (7) *Herlitz AG* pradėjo savo veiklą 1904 m. kaip kanceliarijos prekių parduotuvė ir išsiplėtė į įmonių grupę, kurios akcijomis nuo 1977 m. prekiaujama biržoje. *Herlitz AG* yra grupės kontroliuojančioji bendrovė. *Herlitz PBS AG* yra svarbiausia iš pavaldžiųjų įmonių, kurių akcijos priklauso *Herlitz AG*.
- (8) Prieš pradėdant nemokumo procedūrą *Herlitz AG* buvo *Herlitz PBS AG* ir *Diplomat GmbH* (*Diplomat*) kontroliuojančioji bendrovė. *Herlitz* grupėje *Herlitz PBS AG* buvo *Falken Office Products GmbH* (*FOP*), *Herlitz Kunststoffverarbeitungs GmbH* (*HKV*), *Susy Card Papeterie GmbH* (*Susy*), *HGG Verwaltungsgesellschaft mbH* (*HGG*) įmonių ir pavaldžiųjų įmonių, veikiančių apie 15 užsienio šalių, kontroliuojančioji bendrovė. 2002 m. *Herlitz* grupė įsigijo *Mercoline GmbH*, *eCom Verwaltungs GmbH* ir *eCom Logistik GmbH & Co.KG* (*eCom*) įmones. Grupės struktūra:



⁽³⁾ Žr. 2 išnašą.

- (9) *Herlitz* grupė veikia raštinės prekių ir biuro reikmenų bei sveikinimo atvirukų rinkoje. *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS* įsikūrę Berlyne. *Herlitz* grupės gamybos patalpos yra Berlyne, Falkenzē (Brandenburgas), Peice (Brandenburgas), Kunevalde (Saksonija), Posene (Lenkija) ir Moste (Čekija). FOP yra pagrindinė biuro reikmenų gamintoja grupėje.
- (10) Nuo 2001 m. liepos 1 d. apie 67 % *Herlitz AG* akcijų priklauso bankų konsorciumui, susidedančiam iš *DB Industrial Holding (Deutsche Bank)*, *Landesbank Berlin*, *Berliner Bank* (*), *Hypovereinsbank*, *Bayerische Landesbank*, *DZ Bank AG*, *Dresdner Bank*, *HSBC*, *IKB Deutsche Industriebank AG* ir *West LB*. Likę 35 % akcijų priklauso įvairiems savininkams (*).
- (11) Grupės ekonominė plėtra pateikiama 1 lentelėje:

1 lentelė

	1997	1998	1999	2000	2001	2002 viso	2002 2002 1 1– 2002 9 16	2002 2002 10 17– 2002 12 31	2003
Apyvarta mln. EUR (*)	714	630	567	490	438	376	255	121	347
Grynosios pajamos ir nuostoliai mln. EUR (*)	- 51	- 37	- 46	- 51	- 134	99	51	48	1,7
Darbuotojai (*):	5 420	4 483	4 228	3 380	2 984	3 096	3 181 vidurkis	3 109 vidurkis	Be didelių pakitimų
Kapitalas mln. EUR (*)	171	123	70	18	- 55	43	- 6	43	43
Skolos bankams mln. EUR (*)	172	365	373	356	297	89	250	89	63

(*) Pateikti duomenys, išskyrus vidurkius, atitinka situaciją nurodytų metų pabaigoje.

- (12) 2002 m. kovo mėnesį dėl nepratęstų banko kreditų *Herlitz AG*, *Herlitz PBS AG* ir kitoms pavaldžiosioms grupės įmonėms (*Diplomat*, *HKV* ir *Susy*) grėsė nemokumas arba jos jau buvo nemokios. 2002 m. balandžio 3 d. *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* paskelbė apie nemokumą. 2002 m. birželio 5 d. abiems įmonėms buvo iškeltos nemokumo procedūros.
- (13) Kai kurioms pavaldžiosioms įmonėms buvo vykdomos atskiros nemokumo procedūros. *Diplomat*, *HKV* ir *Susy* 2002 m. balandžio 12 d. paskelbė bankrotą ir buvo likviduotos. Likvidavimo proceso metu visų kreditorių reikalavimai buvo patenkinti išmokant jiems vienodus procentus nuo bankroto turto. Nei vienas kreditorius neatsisakė savo reikalavimų šioms įmonėms ar FOP. FOP nemokumo išvengė *Herlitz PBS AG* suteiktos sanavimo paskolos dėka.
- (14) Nemokumo procedūros *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* buvo nutrauktos 2002 m. rugsėjo 16 d., teismui pritarus parengtoms taikos sutartims. 2002 m. liepos 15 d. kreditoriai vienbalsiai ir besąlygiškai pritarė *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS* taikos sutartims. Bankroto administratorius ir kreditoriai stebėjo taikos sutarčių vykdymą iki 2004 m. kovo 31 d.

(*) 2003 m. liepos 1 d. *Berliner Bank* tapo pavaldžiąja *Landesbank Berlin* įmone.

(*) Žr. *Herlitz* grupės tinklalapį: http://www.herlitz.de/index.php?id=347&backPID=348&begin_at=5&pS=1041375600&pL=31535999&arc=1&tt_news=81

- (15) Vokietijos teigimu, finansiniai *Herlitz* grupės sunkumai atsirado dėl dešimtajame dešimtmetyje priimtų klaidingų investicinių sprendimų, nesusijusių su pagrindine įmonės veikla. Po Vokietijos susivienijimo, tikėdamasi didelio pelno, grupė nusprendė imtis nekilnojamojo turto verslo Berlyne ir Brandenburge. Tačiau nesulaukusi pelno padidėjimo grupė buvo priversta formuoti rezervus ir nurašyti 95 mln. EUR sumą. Savo reikmėms Berlyne-Tegelyje ir Falkenzėje įrengti pastatai pasirodė esą per daug dideli. Nepasisekus šio nenaudojamo ploto išnuomoti ar kitaip panaudoti, susidarė 20 mln. EUR nenaudojamų patalpų išlaidų.
- (16) Pagrindinė įmonės nuostolių priežastis buvo nekilnojamo turto investicijos. Nepaisant visų pastangų, nekilnojamojo turto parduoti nepavyko. Todėl 2001 m. pabaigoje buvo įkurtos dvi specialiosios paskirties nekilnojamo turto bendrovės: „GGB Grundstückgesellschaft Am Borsighafen mbH Co. KG“ (GGB) grupės pastatams Berlyne-Tegelyje ir „GGF Grundstückgesellschaft Falkensee mbH Co. KG“ (GGF) pastatams Falkenzėje. Per *Herlitz PBS AG* ir HGG grupė vykdė daugumos kontrolę įmonėms GGB ir GGF. *Herlitz PBS AG* buvo komanditorė, o HGG veikė kaip GGB ir GGF tikroji narė.
- (17) *Herlitz* grupė planavo sumažinti savo balanso sunkumus, susidariusius dėl investicijų į nekilnojamą turtą. Todėl 2002 m. sausio mėnesį grupė pardavė abu žemės sklypus su jiems priklausančiomis ilgalaikės nuomos teisėmis (*emphyteusis*) įmonėms GGB ir GGF, kurios grupei reikalingą sklypų dalį jai išnuomavo. Tačiau prieš nemokumo procedūrą GGB ir GGF jau nebegalėjo būti atskirtos nuo grupės. 2002 m. rugsėjo 30 d., bankroto administratoriaus sutikimu, HGG (GGB ir GGF balsų mažumos akcininkas) buvo atskirtas nuo *Herlitz* grupės, o *Herlitz PBS AG* komanditoriaus akcijos virto 1 mln. EUR vertės balsų mažumos akcijomis GGB ir GGF. Atlikus šiuos veiksmus, pagal Vokietijos įstatymus ⁽⁶⁾ *Herlitz* grupė jau nebėra minėtų nekilnojamojo turto bendrovių akcijų daugumos savininkė.
- (18) Kita nesėkminga grupės investicija buvo įsigytas popieriaus fabrikas Rusijoje ir bandymas imtis popieriaus ir popieriaus perdirbimo verslo. Krizės Nepriklausomų Valstybių Sandraugos popieriaus rinkoje metu ši investicija grupei atnešė apie 50 mln. EUR nuostolių. Investicijos į prekybos verslą Portugalijoje, Prancūzijoje ir Austrijoje taip pat buvo nesėkmingos ir atnešė nuostolių, kurių suma buvo nuo 10 mln. iki 15 mln. EUR. Taigi bendra nepasiteisusių investicijų suma buvo nuo 175 mln. iki 180 mln. EUR. Reikia pabrėžti, kad tuo pačiu laikotarpiu pagrindinis *Herlitz* grupės verslas buvo sėkmingas, tačiau jo nepakako padengti nesėkmingų investicijų nuostoliams.

2. Finansinės priemonės

- a) „Senosios“ priemonės
- (19) 1989 m. Berlyno žemė, per *Liegenschaftsfonds Berlin GmbH & Co. KG* (*Liegenschaftsfonds*), pasiūlė *Herlitz* grupei naudotis žemės sklypu Berlyne-Tegelyje, buvusiam pramonės rajone Borsige. *Liegenschaftsfonds* yra bendrovė, administruojanti Berlyno žemės nekilnojamąjį turtą. *Herlitz* grupė iš Berlyno žemės įsigijo žemės sklypo Tegelyje ilgalaikės nuomos teises (*Erbbaurecht*), už kurias iki 2053 m. balandžio 30 d. turėjo būti mokamos ilgalaikės nuomos palūkanos (*Erbbauzinsen*).
- (20) Minėtos palūkanos atitiko 3 % sklypo vertės, kuri sutarties galiojamo metu galėjo kisti. Tegelyje grupė pastatė savo poreikiams pritaikytus biuro pastatą ir gamyklą. Išnuomotame sklype iškilę pastatai nuosavybės teisėmis priklausė grupei. Pardavus pastatus GGB, kartu buvo perduota ir sklypo ilgalaikės nuomos teisė.

⁽⁶⁾ Vokietijos prekybos kodekso 290 straipsnis.

- (21) Sutartyje tarp *Liegenschaftsfonds* ir *Herlitz* grupės buvo numatyta sąlyga, kad palūkanos gali būti padidintos nuo 3 % iki 7,5 %, jei žemės sklypas bus naudojamas savininko interesams prieštaraujantioms reikmėms. Tačiau perdavus žemės sklypo Berlyne-Tegelyje ilgalaikės nuomos teises GGB, *Liegenschaftsfonds* palūkanų nepadidino. Kaip susitarta, *Herlitz* grupė mokėjo palūkanas iki 2002 m. kovo, o nuo 2002 m. spalio ^(a) palūkanas mokėjo GGB.
- (22) 1989 m. Berlyno žemė suteikė *Herlitz AG* 6 mln. DEM (3,07 mln. EUR) neužtikrintą paskolą (toliau – persikėlimo paskola), skirtą grupės gamyklų perkėlimui iš Moabito ir Spandau į Tegelį. 1999 m. lapkričio 17 d., baigiantis persikėlimo paskolos mokėjimo terminui, Berlyno žemė pratęsė jį iki 2004 m. gruodžio 31 d. Kaip atlygis buvo imamos palūkanos pagal Europos centrinio banko nustatytą bazinę normą, pridėjus 2 %.
- (23) Kaip garantiją 1999 m. lapkričio 23 d. *Herlitz* grupė pasirašė notaro patvirtintą dokumentą, patvirtindama savo 7,185 mln. DEM (3,67 mln. EUR) skolą Berlyno žemei, susidedančią iš persikėlimo paskolos sumos ir laukiamų kumuliuotų palūkanų, kurių bendra suma turėjo būti 1,185 mln. DEM (0,606 mln. EUR). Šiuo dokumentu taip pat buvo nustatytas žemės sklypo įkaitas (*Grundschuld*) susikaupusių palūkanų sumai, priklausančiai *Herlitz AG*, kaip turinčiai žemės sklypo Berlyne-Tegelyje ilgalaikės nuomos teisę. Tačiau šis žemės sklypo įkaitas buvo antraeilis, palyginus su įkaitu, pagal tą pačią ilgalaikės nuomos teisę numatytu bankams. Persikėlimo paskola 1989 m. ir mokėjimo termino pratęsimas 1999 m. buvo suteikti ne pagal nustatytas pagalbos schemas. Komisijai apie šias priemones pranešta nebuvo.

b) *Sanavimo paskola*

- (24) 2002 m. gegužės 10 d. ILB su bankroto administratoriumi pasirašyta sutartimi suteikė *Herlitz PBS AG* 930 232 EUR paskolą (toliau – sanavimo paskola). 2002 m. gegužės 29 d. raštu šios paskolos suma buvo padidinta iki 963 855,42 EUR.
- (25) Ši sanavimo paskola buvo skirta pirkimo sutarties tarp *Herlitz PBS AG* ir FOP įvykdymui. FOP tiekė prekes *Herlitz PBS AG*, už kurias nebuvo atsiskaityta. Tai kėlė grėsmę FOP likvidumui
- (26) Sanavimo paskola buvo suteikta su 7,5 % palūkanomis ir turėjo būti gražinta per šešis mėnesius nuo jos išmokėjimo. Sanavimo paskola buvo išmokėta 2002 m. liepos 24 d. ir užtikrinta FOP reikalavimų perleidimu, kurių bendra suma buvo 2,5 mln. EUR bei įmonės žemės sklypo įkaitu, kurio vertė 13 549 234,85 EUR. 2003 m. sausio 24 d. paskola kartu su palūkanomis buvo gražinta ILB.

c) *Restruktūrizavimas sudarius taikos sutartis*

Taikos sutartys

- (27) Vokietija pristatė dvi taikos sutartis: vieną, skirtą *Herlitz PBS AG* ir kitą, parengtą *Herlitz AG*; abi sutartys datuotos 2002 m. liepos 15 d. Šios taikos sutartys yra *Herlitz* grupės sanavimo (rekapitalizacijos) planai. Sanavimo planuose numatoma sumažinti gamybinius pajėgumus, parduoti įmonės nekilnojama turtą, uždaryti nepelningas pavaldžiausias įmones, sumažinti neigiamus veiklos rezultatus, imtis priemonių įmonės išlaidų sumažinimui ir įmonės veiklos efektyvumo padidinimui bei ieškoti strateginio partnerio. Be to, šiuose planuose aptariamos priemonės, kaip sumažinti įmonės skolas: daliniu arba visišku neužtikrintų skolų atsisakymu ir darbuotojų įnašais.

^(a) Redakcijos klaida.

- (28) Abi taikos sutartys rėmėsi Vokietijos Įmonių bankroto įstatymu ⁽⁷⁾, kuriame numatomas sanavimas, įmonei tęsiant savo veiklą. Nuo 1999 m. sausio 1 d. galiojantis Įmonių bankroto įstatymas numato galimybę išsaugoti įmonę išlaikant įmonės vadovybę ir patenkinant įmonės kreditorių reikalavimus, panaudojant lėšas, gautas užbaigus nemokumo procedūrą. Procedūroje prieš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* šis sprendimas buvo priimtas kaip geriausiai patenkinantis kreditorių reikalavimus. Todėl bankroto administratorius ir kreditoriai atsisakė kitų galimų variantų, t. y. visos įmonės pardavimo, įmonės likvidavimo ir atskiro turto pardavimo.
- (29) Nors abi sutartys remiasi tuo pačiu metodu, tačiau, dėl skirtingų *Herlitz PBS AG* ir *Herlitz AG* turto struktūrų, buvo taikomi skirtingi problemos sprendimo būdai. *Herlitz AG* restruktūrizavimas panaudojant taikos sutartį priklausė nuo *Herlitz PBS AG* parengtos taikos sutarties įvykdymo. Abejose sutartyse kiekvienos įmonės kreditoriai buvo suskirstyti į grupes pagal jų reikalavimus.
- (30) Pagal Įmonių bankroto įstatymo 222 straipsnį nemokumo procedūroje gali dalyvauti trijų tipų kreditoriai:
- a) kreditoriai, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu, jei sutartis šias teises apribotų;
 - b) pirmesnės eilės kreditoriai;
 - c) savo reikalavimų neatsisakę paskesnės eilės kreditoriai.
- (31) Tokias pačias teises turintys kreditoriai taip pat skirstomi į grupes. Suformavus grupes, jose negali būti vykdomi atskiri skirstymai, nustatantys nevienodas atskiriems kreditoriams tenkančias dalis.
- (32) Nemokumo procedūroje prieš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* įkeitimu užtikrinti reikalavimai buvo patenkinti.
- (33) Vokietija pranešė, kad procedūroje prieš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* visos nemokumo procedūros teismo ir administravimo išlaidos (*Massekosten*) ir nemokumo procedūros skolos, t. y., išlaidos, susidariusios po nemokumo procedūros paskelbimo (*Masseverbindlichkeiten*), buvo visiškai išmokėtos. Dalį šių reikalavimų sudarė apyvartos mokesčiai. Veikiančios įmonės nemokumo procedūroje šių svarbių skolų apmokėjimas yra būtina sąlyga norint sėkmingai užbaigti procedūrą. Nemokumo procedūros skolos buvo apmokėtos iš karto joms susikaupus, atskiras sąrašas joms išmokėti sudarytas nebuvo. Tačiau, siekiant įsivaizduoti galimus likvidavimo ir turto pardavimo rezultatus, buvo sudaryti hipotetiniai teisminių ir administravimo išlaidų ir nemokumo procedūros skolų sąrašai.

Kreditorių grupės *Herlitz AG* taikos sutartyje

- (34) Kreditorių reikalavimai *Herlitz AG* nemokumo procedūroje:
- a) kreditoriai, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu: Tokia kreditorių grupė nebuvo suformuota. Tačiau įkeitimu buvo užtikrinti visi *Hypovereinsbank* ir *Eurohypo* ⁽⁸⁾ reikalavimai bei dalis grupės HAG 1 reikalavimų;

⁽⁷⁾ 1994 m. spalio 5 d. Įmonių bankroto įstatymas (*Insolvenzordnung*), (BGB II 1994, 2866).

⁽⁸⁾ Žr. 42 konstatuojamąją dalį.

- b) nemokumo procedūros teismo ir administravimo išlaidos ir nemokumo procedūros skolos: Tokia kreditorių grupė nebuvo suformuota ir šios išlaidos buvo apmokėtos iš karto;
- c) pirmesnės eilės kreditoriai:
- grupė HAG 1: bankų grupė, kurios dalis reikalavimų kilnojamajam turtui ir *Herlitz AG* akcijoms buvo užtikrinta įkeitimu,
 - grupė HAG 2: kiti pirmesnės eilės kreditoriai, nepriskirti HAG 1 grupei,
 - grupė HAG 3: Berlyno mokesčių inspekcija,
 - grupė HAG 4: susijusios įmonės;
- d) paskesnės eilės kreditoriai:
- grupė HAG 5: palūkanos, išlaidos, baudos ir t. t.
- (35) Pagal Bankroto įstatymo 225 straipsnį grupės HAG 5 paskesnės eilės reikalavimai taikos sutartimi buvo panaikinti. Pirmesnės eilės kreditoriai HAG 3 ir HAG 4 grupėse atsisakė savo reikalavimų nuo 2002 m. liepos 15 d. ⁽⁹⁾ Kreditorių reikalavimai ir jų atsisakytos sumos pateikiami lentelėje (suapvalinti skaičiai):

2 lentelė

Grupė	Valstybiniai ir privatūs <i>Herlitz AG</i> kreditoriai	Reikalavimo pobūdis	Garantijos	Skolos (mln. EUR)	Atsisakyti reikalavimai (mln. EUR)
HAG 1	Bankai, kurių reikalavimai garantuoti įkeitimu (valstybiniai ir privatūs)	Kreditai iki 2002 m. balandžio 3 d.	Įkeitimu garantuoti reikalavimai kilnojamajam turtui	[130–140] (*)	[atsisakyta iki 135] *
HAG 2	ankstesni vadovai ir darbuotojai (privatūs)	Būsimi prašymai dėl pensijų; atlyginimai iki 2002 balandžio 3 d.; išėtinės išmokos	nėra	[35,91] *	[...] *
	Žemės sklypo Spandau nuomotojas (privatus)	Nuompinigiai; kompensacijos dėl sutarties nutraukimo	nėra		[...] *
	Tiekėjai (privatūs)	Įsiskolinimai už pristatytas prekes ir paslaugas iki 2002 balandžio 3 d.; kompensacijos dėl sutarties nutraukimo	nėra		

⁽⁹⁾ Vienintelė išimtis buvo 1 mln. EUR kompensacija, kuri buvo išmokėta *Herlitz PBS AG*, skirta *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* sujungimo susitarimo nutraukimui.

Grupė	Valstybiniai ir privatūs <i>Herlitz AG</i> kreditoriai	Reikalavimo pobūdis	Garantijos	Skolos (mln. EUR)	Atsisakyti reikalavimai (mln. EUR)
	Pensijų draudimo fondas (valstybinis)	Būsiami prašymai dėl pensijų;	nėra	[8,43] *	
	Darbo birža (valstybinis)	Reikalavimas kompensuoti darbuotojams išmokėtas lėšas (reikalavimai, susiję su darbo santykiais) (2002 m. sausio 1 d.–2002 m. birželio 4 d.)	nėra		
	Ligonių kasos (valstybinis)	Įnašai nuo 2002 m. kovo 5 d. iki 2002 m. birželio 4 d.	nėra		
	Alfeldo mokesčių inspekcija (valstybinis)	Žemės įsigijimo mokestis pardavus akcijas iki 2002 m.	nėra		
	<i>Liegenschaftsfonds</i> (valstybinis)	Nuompinigių palūkanų skola Berlyne-Spandau	nėra		

HAG 2 reikalavimų atsisakymas: sutinkamai su reikalavimais buvo išmokėta 0,5 mln. EUR kvota, likusios reikalavimų dalies kreditoriai atsisakė

HAG 3	Berlyno mokesčių inspekcija (valstybinis)	Pajamų ir apyvartos mokestis iki 2002 birželio 5 d.	nėra	[2,0] * ^(a)	[2,0] * ^(a)
-------	---	---	------	------------------------	------------------------

HAG 3 reikalavimų atsisakymas: kreditoriai atsisakė 100 % reikalavimų

HAG 4	Susijusios įmonės (privacijos)	Visi reikalavimai, pateikti <i>Herlitz AG</i>	nėra	109	108
HAG 5	Paskesnės eilės kreditoriai (privatūs arba valstybiniai)	Palūkanos, išlaidos, mokesčiai ir t. t.	nėra	Nėra duomenų	Nėra duomenų

^(a) Redakcijos klaida.

^(*) Šio teksto dalys buvo praleistos siekiant užtikrinti, kad nebus atskleista konfidenciali informacija. Šios dalys yra nurodytos laužtiniuose skliaustuose ir pažymėtos žvaigždute.

Kreditorių grupės *Herlitz PBS AG* taikos sutartyje

(36) Kreditoriai *Herlitz PBS AG* nemokumo procedūroje:

a) kreditoriai, kurių reikalavimai garantuoti įkeitimu:

— grupė PBS 1: visi atitinkamų tiekėjų reikalavimai buvo garantuoti įkeitimu,

— grupė PBS 6: bankai, kurių reikalavimų dalis garantuota įkeitimu; hipotekos bankų *Hypovereinsbank* ir *Eurohypo* reikalavimai taip pat buvo garantuoti įkeitimu, tačiau šie bankai nebuvo įtraukti į grupę PBS 6;

- b) nemokumo procedūros teismo ir administravimo išlaidos ir nemokumo procedūros skolos: tokia kreditorių grupė nebuvo suformuota ir susidariusios išlaidos buvo apmokėtos iš karto;
- c) pirmesnės eilės kreditoriai:
- grupė PBS 2: darbuotojai,
 - grupė PBS 3: kai kurie valstybiniai kreditoriai, pvz., mokesčių inspekcijos, darbo birža, ligonių kasos, Berlyno žemė,
 - grupė PBS 4: susijusios įmonės,
 - grupė PBS 5: kiti ne paskesnės eilės kreditoriai, pvz., ankstesni vadovai ir darbuotojai, Darbdavių atsakomybės draudimo asociacijos (*Berufsgenossenschaften*), Pensijų draudimo fondas (*Pensionsversicherungsverein*), privatūs finansinės nuomos bankai, Austrijos paštas, centrinė muitinė ir t. t.;
- d) paskesnės eilės kreditoriai:
- grupė PBS 7: palūkanos, išlaidos, mokesčiai ir t. t.
- (37) Pagal Bankroto įstatymo 225 straipsnį grupės PBS 7 paskesnės eilės reikalavimai taikos sutartimi buvo panaikinti. Pirmesnės eilės kreditoriai PBS 3 ir PBS 4 atsisakė savo reikalavimų nuo 2002 m. liepos 15 d. Pirmesnės eilės kreditorių reikalavimai ir jų atsisakytos sumos pateikiama lentelėje (suapvalinti skaičiai):

3 lentelė

Grupė	Privatus ir valstybiniai <i>Herlitz PBS AG</i> kreditoriai	Reikalavimo pobūdis	Garantijos	Skolos (mln. EUR)	Atsisakyti reikalavimai (mln. EUR)
PBS 1	Tiekėjai, kurių reikalavimai garantuoti įkeitimu (privatus)	Įsiskolinimai už pristatytas prekes ir paslaugas iki 2002 m. balandžio 3 d.	Įkeitimu garantuoti reikalavimai kilnojajam turtui	[3–6] *	0
PBS 2	Darbuotojai (privatus)	Būsimas darbo užmokestis	nėra	[40–50] */per metus	[2–4] * 2002 m. [4–5] * per metus nuo 2003 m.
PBS 3	Berlyno mokesčių inspekcija (valstybinis)	Pajamų mokestis 2002 m. kovą	nėra	[11,50] *	[...] *
	Berlyno mokesčių inspekcija (valstybinis)	Žemės mokestis 2002 m. sausio – kovo mėn.	nėra		
	Berlyno mokesčių inspekcija (valstybinis)	Žemės įsigijimo mokestis 1996 m.	nėra		
	Darbo birža (valstybinis)	Reikalavimas kompensuoti darbuotojams išmokėtas lėšas (reikalavimai, susiję su darbo santykiais) (2002 m. balandžio 1 d.–2002 m. birželio 4 d.)	nėra		

Grupė	Privatūs ir valstybiniai <i>Herlitz PBS AG</i> kreditoriai	Reikalavimo pobūdis	Garantijos	Skolos (mln. EUR)	Atsisakyti reikalavimai (mln. EUR)
	Ligonių kasos (valstybinės)	Įnašai nuo 2002 m. kovo 5 d. iki 2002 m. birželio 4 d.	nėra		
	<i>Liegenschaftsfonds</i> (valstybinis)	Žemės nuomos palūkanos 2002 m. balandžio–birželio mėn.	Paskesnės eilės žemės sklypo įkaitas		
	Berlyno žemė (valstybinis)	Reikalavimas grąžinti persikėlimo paskolą	nėra		

PBS 3 reikalavimų atsisakymas: kreditoriai atsisakė 100 % reikalavimų

PBS 4	Susijusios įmonės (privatūs kreditoriai)	Likusieji <i>Herlitz</i> grupės susijusių įmonių reikalavimai	nėra	139	139
PBS 5	Ankstesni vadovai ir vadovaujantieji darbuotojai (privatūs) ^(a)	Būsiami pensijų prašymai, darbo užmokesčiai iki 2002 balandžio 3 d., kompensacijos	nėra	[privatūs kreditoriai 22,61; valstybiniai kreditoriai 19,56] *	[...] *
	Pensijų draudimo fondas (valstybinis)	Būsiami pensijų prašymai	nėra		
	Finansinės nuomos bankai (privatūs)	Nesumokėtos ir kapitalizuotos būsimos finansinės nuomos įmokos	nėra		
	Austrijos paštas (šiuo atveju – privatus kreditorius)	Pervesti pinigai už reklamacijas ir išmokėtų premijų grąžinimas	nėra		
	Darbdavių atsakomybės draudimo asociacija (valstybinis kreditorius)	Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų įnašai	nėra		
	Centrinė muitinė (valstybinis)	Importo apyvartos mokesčiai, muitinės mokesčiai	nėra		
	<i>Duales System Deutschland</i> (privatus)	„Der Grüne Punkt“ perdirbimo sistemos mokesčiai	nėra		
	Ligonių kasos (valstybinis kreditorius)	Įnašai 2002 m. kovo 1–4 d.	nėra		
	<i>Liegenschaftsfonds</i> (valstybinis)	Žemės nuomos palūkanos 2002 m. liepos–rugsėjo mėn.	Paskesnės eilės žemės sklypo įkaitas		

Grupė	Privatūs ir valstybiniai <i>Herlitz PBS AG</i> kreditoriai	Reikalavimo pobūdis	Garantijos	Skolos (mln. EUR)	Atsisakyti reikalavimai (mln. EUR)
	Kiti tiekėjai, neturintys garantijų (privatūs)	Įsiskolinimai už pristatytas prekes ir paslaugas iki 2002 balandžio 3 d.; reikalavimai atlyginti nuostolius dėl nutrauktų sutarčių ir t. t.	nėra		
PBS 5 reikalavimų atsisakymas: kreditoriai atsisakė 90 % reikalavimų					
PBS 6	Bankai su kilnojamojo turto garantijomis (privatūs ir valstybiniai)	Kreditai iki 2003 m. balandžio 3 d.	Įkeitimu garantuotų reikalavimų teisės kilnojamajam turtui	[100–120] * ^(b)	(atsisakyta iki 76,75 mln. EUR)
PBS 7	Paskesnės eilės kreditoriai (privatūs arba valstybiniai)	Palūkanos, išlaidos, mokesčiai ir t.t.	nėra	nenurodyta	nenurodyta

^(a) Skolų suma apskaičiuojama nuskaičius dvigubus reikalavimus *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG*.

^(b) Žr. a išnašą.

Papildoma informacija apie įsiskolinimus valstybiniais kreditoriams

- (38) Valstybiniai kreditoriai pateikė reikalavimus skirtingose grupėse. Valstybinių ir privačių kreditorių reikalavimai HAG 2, HAG 3, PBS 3 ir PBS 5 grupėse nebuvo užtikrinti. Nepaisant to, HAG 3 ir PBS 3 grupėse buvo visiškai atsisakyta pirmesnės eilės reikalavimų, o pirmesnės eilės kreditoriams HAG 2 ir PBS 5 grupėse išmokėtos proporcingos pinigų sumos.
- (39) Pagal taikos sutartis HAG 2 grupės kreditoriams vėliausiai iki 2004 m. kovo 31 d., atitinkamai pagal jų reikalavimų dydį, buvo išmokėta dalis pinigų iš bendros 0,5 mln. EUR sumos. 10 % PBS 5 grupės kreditorių reikalavimų buvo patenkinta iki 2003 m. gruodžio 31 d. Lentelėse Nr. 2 ir Nr. 3 pateikiamos valstybinių kreditorių reikalavimų ir atitinkamai atsisakytų reikalavimų sumos.

Papildoma informacija apie susitarime dalyvaujančias finansų įstaigas

- (40) Abiejose taikos sutartyse yra minimas kreditas (toliau – konsorciumo kreditas), kurį *Herlitz PBS AG* suteikė vienas iš bankų konsorciumų. Konsorciumo sudėtis yra tokia pati, kaip 10 konstatuojamoje dalyje minimo konsorciumo. Konsorciumas suteikė *Herlitz PBS AG* konsorciumo kreditą, kad bendrovė galėtų pilnai grąžinti konvertuojamą 100 mln. EUR paskolą. 2002 m. balandžio 3 d. 53,9 mln. EUR iš visos 65,4 mln. EUR konsorciumo kredito sumos buvo išnaudota. Be to, iki 2001 m. liepos mėn. dauguma konsorciumo bankų suteikė *Herlitz* grupei papildomus kreditus (kredito linijas), kurių bendra suma buvo 156,6 mln. EUR. 2003 m. balandžio 3 d. 134,11 mln. EUR šių kreditų buvo išnaudota.
- (41) PBS 6 grupės bankai sutartinai atsisakė reikalavimų grąžinti konsorciumo kreditą ir kredito linijas *Herlitz PBS AG*, viršijančias 76,714 mln. EUR sumą. Tokių pačių reikalavimų *Herlitz AG* atžvilgiu grąžinti 5 mln. EUR viršijančią sumą vieningai atsisakė ir HAG 1 grupės kreditoriai. Neatsisakytas kredito dalis atitiko kreditai *Herlitz* grupei, kurių grąžinimo laikas buvo pratęstas. Įsiskolinimus, atitinkančius atsisakytus reikalavimus kreditams, suteiktiems *Herlitz PBS AG* ir *Herlitz AG*, perėmė nekilnojamojo turto bendrovės GGB ir GGF.

Papildoma informacija apie kitus išsiskolinimus finansų įstaigoms

- (42) Tuo metu, kai kreditoriai pritarė taikos sutartims, *Herlitz* grupė turėjo ir kitų konsorciumo kreditu ir kredito linija nepadengtų išsiskolinimų bankams. Pirmiausiai savo negarantuotų kreditų grąžinimo visiškai atsisakė *Hypovereinsbank* (Airija), *Bayerische Landesbank* ir *Landesbank Berlin*, nenorėdami kelti grėsmės jų dalinai garantuotų reikalavimų, esančių konsorciumo kredito dalimi, grąžinimui. Be to, *Herlitz* grupei buvo suteikti kreditai, garantuoti pirmesnės eilės žemės skola sklypui Berlyne-Tegelyje: 15,4 mln. EUR kreditas iš *Hypovereinsbank* ir *Eurohypo* kreditas, kurio suma buvo 30,8 mln. EUR. Šie abu kreditai nebuvo įtraukti į susitarimą, tačiau *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* atžvilgiu jų buvo atsisakyta, nes minėtas užtikrintas sklypas Berlyne-Tegelyje buvo parduotas GGB.
- (43) 2002 m. balandžio 15 d. konsorciumo bankai suteikė *Herlitz* grupei 15 mln. EUR likvidumo paskolą tolimesnei veiklai. Paskolos grąžinimas buvo du kartus pratęstas ir 2003 m. lapkričio 17 d. visa paskola buvo grąžinta. Paskola buvo reikalinga sezoniniams grupės likvidumo poreikiams ir galėtų būti vėl suteikta 2004 m. birželio mėn.

Papildoma informacija apie išsiskolinimus tiekėjams

- (44) *Herlitz AG* išsiskolinimai tiekėjams HAG 2 grupėje sudarė 9,3 mln. EUR. *Herlitz PBS AG* tiekėjus galima suskirstyti į tiekėjus su garantijomis (grupė PBS 1) ir tiekėjus be garantijų (grupė PBS 5). PBS 1 grupės tiekėjai turėjo įkaitu garantuotas teises 35 % *Herlitz PBS AG* trumpalaikio turto ir todėl savo reikalavimų neatsisakė. Garantijų neturintys grupės PBS 5 tiekėjai atsisakė 90 % savo reikalavimų; jų pavyzdžiu pasekė ir kiti pirmesnės eilės šios grupės kreditoriai.

Papildoma informacija apie išsiskolinimus darbuotojams ir susijusioms įmonėms

- (45) Pagal Vokietijos bankroto įstatymą darbuotojai ir susijusios įmonės gali dalyvauti nemokumo procedūroje ir gauti kvotas savo reikalavimams. Todėl buvo suformuotos atskiros kreditorių grupės (HAG 4, PBS 4), o kiti kreditoriai buvo priskirti prie mišrių grupių (HAG 2, PBS 5).

Alternatyvos taikos sutartims

- (46) Procedūroje prieš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* administratoriai ir kreditoriai nusprendė išlaikyti veikiančią įmonę sudarydami taikos sutartis. Kaip paminėta 33 konstatuojamoje dalyje, nemokumo procedūros metu buvo išmokėtos visos nemokumo procedūros teismo ir administravimo išlaidos ir nemokumo procedūros skolos. Be to, 0,5 mln. EUR buvo išmokėta kaip kvota kai kuriems pirmesnės eilės *Herlitz AG* kreditoriams, o kai kuriems pirmesnės eilės *Herlitz PBS AG* kreditoriams kaip kvota buvo išmokėta apie 10 % jų reikalavimų. Kaip teigiama 47 konstatuojamoje dalyje, likvidavus įmonę, jos turto vertė būtų buvusi daug mažesnė. Kreditorių reikalavimus būtų buvę galima geriau patenkinti pardavus visą įmonę. Tačiau neatsirado investuotojo, kuris būtų norėjęs perimti visą grupės turtą.
- (47) Pagal *Roland Berger* konsultavimo įmonės parengtą įvertinimą ir nepriklausomo aukcionieriaus pateiktą nuomonę, likviduojant bendrovę jos kilnojamo turto vertė būtų nukritusi nuo 84,2 mln. EUR iki [10–30] * mln. EUR. Šią sumą pirmiausiai būtų reikėję panaudoti įkaitu garantuotiems reikalavimams patenkinti, o tada likusi įmonės turto dalis būtų sumažėjusi iki [0–5] * mln. EUR. Nemokumo procedūros metu *Herlitz* grupės pajamų dydis būtų buvęs 1 mln. EUR. Priskaičius šią sumą prie turimo įmonės turto, bendrovės turto vertė nemokumo procedūros metu būtų buvusi [1–6] * mln. EUR.

(48) Turimas bendrovės turtas būtų panaudotas padengti nemokumo procedūros teismo išlaidoms ir nemokumo procedūros skoloms, susidariusias administruojant ir perduodant įmonės turtą. Atskaičius nemokumo procedūros teismo išlaidas, likusi turimo bendrovės turto suma būtų buvusi [0–1] * mln. EUR. Šios sumos nebūtų pakakę padengti nemokumo procedūros skoloms, todėl ji būtų buvusi nepakankama patenkinti net ir dalį pirmesnės eilės kreditorių reikalavimų.

(49) Pagal taikos sutartis, restruktūrizavimas, perduodant visą *Herlitz* grupės turtą naujam savininkui, buvo neįmanomas. Nors ir buvo gauti pasiūlymai perimti atitinkamas veiklos sritis ir sandėlių atsargas, tačiau šių pasiūlymų kainos atitiko likvidavimo vertę. Todėl veikiančios įmonės restruktūrizavimas sudarant taikos sutartį buvo pats palankiausias sprendimas kreditoriams.

d) Sprendimas pradėti procedūrą pagal EB Sutarties 88 straipsnio 2 dalį

(50) 2003 m. vasario 19 d. Komisija, įvertinusi pagalbos priemonių suderinamumą su Bendrijos gairėmis dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽¹⁰⁾ (toliau – Gairės), dėl trijų priežasčių nusprendė pradėti procedūrą pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį.

(51) Visų pirma, Komisijos nuomone, *Herlitz PBS AG* suteikta ILB paskola turėjo valstybės pagalbos požymių pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį, kuriuos reikėjo iširti nuodugniau. Vokietija nepateikė pakankamai informacijos apie pagalbos suderinamumą su Gairėmis, pagal kurią būtų galima nustatyti, kas yra tikrasis pagalbos gavėjas.

(52) Be to, Komisijai buvo neaišku, ar daugelio valstybinių kreditorių (mokesčių inspekcijų, darbo biržos, socialinių draudimo ir finansinių įstaigų) reikalavimų atsisakymai taikos sutartyse buvo vertinami kaip pagalbos priemonės.

(53) Toliau, kalbant apie *Herlitz* grupės naudojimąsi Berlyno žemei priklausančiu sklypu Berlyne-Tegelyje, Komisijai kilo abejonių, ar nuomos sutartis sudaryta pagal rinkos sąlygas. Kadangi nuo sutarties pasirašymo buvo praėję daugiau kaip 10 metų, nuomos sutartis įvertinta kaip esama pagalba. Tačiau Komisija yra nuomonės, kad Berlyno žemės atsisakymas nuo ilgalaikės žemės nuomos palūkanų ir tai, kad palūkanos nebuvo padidintos, gali būti naujos pagalbos priemonės. Be to, Berlyno žemės suteikta 6 mln. EUR paskola be palūkanų ir vėlesnis jos grąžinimo atsisakymas, taip pat gali būti vertinami kaip valstybės pagalba.

III. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

(54) Vienintelė suinteresuotoji šalis, naudos gavėjo, *Herlitz* grupės vardu, pateikusi savo pastabas apie oficialaus tyrimo procedūros pradžią, buvo *Herlitz PBS AG*. *Herlitz PBS AG* pritarė nuodugniam tyrimui, kurio pagrindas buvo tariama nelegaliai suteikta valstybės pagalba. Ji pranešė Komisijai, kad valdžios institucijoms pateikė visus tyrimui reikalingus dokumentus.

(55) *Herlitz PBS AG* taip pat pareiškė, kad sanavimo paskola yra grąžinta ir išpildo visas pagalbos suteikimo sąlygas. Apie taikos sutartyse minimus reikalavimų atsisakymus ji pareiškė, kad valstybiniai kreditoriai elgėsi kaip privatūs kreditoriai ir kad atsisakytieji reikalavimai neturėjo vertės. Ji pabrėžė, kad kreditoriai vienbalsiai pritarė taikos sutartims. *Herlitz PBS AG* teigimu, visus reikalavimų atsisakymuose pastebėtus pagalbos požymius galima įvardinti kaip restruktūrizavimo priemones, sutinkamai su Gairių reikalavimais. Be to, norėdama išvengti pasikartojimų, ji pareiškė pritarianti Vokietijos teisinei pozicijai.

⁽¹⁰⁾ OL C 288, 1999 10 9, p. 2.

IV. VOKIETIJOS PASTABOS

- (56) Atsakydama į oficialios tyrimo procedūros inicijavimą Vokietija pareiškė, kad tik ILB suteikta sanavimo paskola gali būti įvardinta kaip valstybės pagalba, kuri pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą yra suderinama su bendrąja rinka.
- (57) Kitos priemonės, ypač reikalavimų atsisakymas nemokumo procedūroje, nėra valstybės pagalba, sutinkamai su EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies reikalavimais. Nemokumo byloje valstybiniai kreditoriai atsakė bevečių reikalavimų, be to jų elgesys atitiko privačių kreditorių elgesio principus. Jei kurios nors iš likusių priemonių pasirodytų esančios valstybės pagalba, jas būtų galima laikyti pagalba restruktūrizavimui, sutinkamai su EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto reikalavimais.

1. Pastabos apie sanavimo paskolą

- (58) Vokietija pažymėjo, kad 2002 m. gegužės 10 d. nutarimas suteikti sanavimo paskolą buvo priimtas prieš pritarant taikos sutarčiai, t. y. 2002 m. birželio 15 d. Tai, jog paskola buvo išmokėta tik 2002 m. liepos 24 d. paaiškinama „atvirais klausimais“, kurie su ILB buvo išspręsti tik 2002 m. liepos 24 d. Nors ši paskola laikotarpiui tarp sutarties pasirašymo ir išmokėjimo suteikė *Herlitz PBS AG* reikalingą likvidumą, tačiau ji buvo nepakankama padengti su mokslo metų pradžia susijusius padidėjusius likvidumo poreikius 2003 m. rugpjūtį.
- (59) Likvidumo paskola buvo reikalinga įmonei išgyventi iki taikos sutarčių patvirtinimo. Vokietijos teigimu, ši paskola buvo apribota iki būtino minimumo. Tai atspindi ypač mažas *Herlitz PBS AG* likvidumas 2002 m. rugpjūčio–gruodžio mėnesiais.
- (60) Vokietijos tvirtinimu, sanavimo paskolos gavėja buvo ne FOP, bet *Herlitz PBS AG*. Visų pirma, 2002 m. gegužės 10 d. kredito susitarimas buvo sudarytas tarp administratoriaus ir *Herlitz PBS AG*; be to, FOP negali būti vertinama kaip *de facto* naudos gavėja, nes ji gavo tik terminuotus mokėjimus pagal tiekimo sutartis su *Herlitz PBS AG*.

2. Pastabos apie restruktūrizavimą sudarius taikos sutartis

- (61) Vokietija pareiškė, kad valstybė neprarado pajamų dėl kai kurių valstybinių kreditorių reikalavimų atsisakymų, nes šie reikalavimai buvo bevečiai. *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* turimo turto būtų užtekę patenkinti tik įkaitu garantuotus kreditorių reikalavimus. Ne šios grupės valstybiniai kreditoriai neturėjo garantijų arba tik paskesnės eilės žemės sklypo įkaitą.
- (62) Bendrovės likvidavimo atveju valstybiniai kreditoriai, net ir turintys paskesnės eilės žemės sklypo įkaitą, būtų gavę labai menkas arba jokių išmokų. Sutinkamai su Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimo 168 punktu byloje T-152/99 (*HAMSA prieš Komisiją*)⁽¹¹⁾, kreditorius nepatiria ypatingo nuostolio, atsisakydamas didelės dalies negarantuotų savo reikalavimų, jei likvidavimo metu jie būtų bevečiai.

⁽¹¹⁾ 2002 m. liepos 11 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje T-152/99, *Hijos de Andrés Molina, SA (HAMSA) prieš Europos Bendrijų Komisiją*, Rink. 2002, p. II-3049.

- (63) Vokietijos teigimu, valstybinio kreditoriaus reikalavimų atsisakymas nėra nei paslauga, nei pinigine nauda. Kadangi *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* buvo nemokios, likvidavimo atveju jų turimo turto nebūtų pakakę išmokėti kvotą valstybiniams kreditoriams. Todėl paprastai *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* pradėjęs nemokumo procedūrą būtų buvusios atleistos nuo šių reikalavimų.
- (64) Net jeigu valstybinių kreditorių reikalavimų atsisakymas būtų laikomas paslauga, kaip *Herlitz* grupės atlygis galėtų būti vertinamos būsimos pajamos iš mokesčių ir socialinio draudimo įmokų, kurių valstybiniai kreditoriai galėtų tikėtis įmonei tęsiant savo veiklą.
- (65) Vokietijos teigimu, valstybinių kreditorių atsisakymus reikėtų vertinti remiantis *HAMSA* sprendime apibrėžtu privataus kreditoriaus principu. Pagal šį principą, valstybinis kreditorius turėtų būti lyginamas su tokioje pačioje situacijoje esančiu arba tariamai esančiu privačiu kreditoriumi.
- (66) Vokietijos tvirtinimu, abiejų *Herlitz* grupės įmonių nemokumo procedūroje valstybiniai kreditoriai yra valstybiniai bankai, Berlyno mokesčių inspekcija, Vokietijos darbo birža, sveikatos draudimo fondai, Berlyno žemė ir kt., pvz., centrinė muitinė ir Alfeldo mokesčių inspekcija. Pagal Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-482/99 (Prancūzija prieš Komisiją) ⁽¹²⁾ nuodugnaus tyrimo metu turi būti išsiaiškinta, kuris reikalavimų atsisakymas gali būti priskirtas valstybei.
- (67) Prie valstybinių bankų, suteikusių konsorciumo kreditą ir kredito liniją, atitinkamai priskiriami *Landesbank Berlin*, *Bayerische Landesbank* ir *WestLB*. Nutarimą atsisakyti reikalavimų, sutinkamai su taikos sutartimis, priėmė ne atskiri bankai individualiai, o bendru konsorciumo sprendimu. Todėl galima teigti, kad šie bankai veikė kaip privatūs bankų konsorciumo nariai. Be to, tarp atskirų bankų, atsisakusių savo negarantuotų reikalavimų, neįtrauktų į taikos sutartis, buvo tiek privatūs, tiek ir valstybiniai bankai.
- (68) Vokietijos teigimu, visiškai Berlyno žemės mokesčių inspekcijos reikalavimų atsisakymas grupėse HAG 3 ir PBS 3 buvo pagrįstas tuo, kad būsimos pajamos iš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* sumokėtų mokesčių finansų inspekcijai būtų visiškai kompensavę šio atsisakymo sumą. Taip pat ir Darbo birža bei Ligonų kasos savo reikalavimų atsisakymą grupėje PBS 3 pagrindė laukiamomis būsimomis pajamomis iš įstatymu nustatytų socialinio draudimo įnašų. Tie patys argumentai buvo pateikti ir paaiškinant Berlyno žemės bei *Liegenschaftsfonds* reikalavimų atsisakymus. Vokietijos teigimu, dėl laukiamų žemės nuomos palūkanų *Herlitz* grupėje, buvo atsisakyta šio reikalavimo grupėje PBS 3.
- (69) Vokietijos nuomone, valstybiniai kreditoriai, atsisakydami 100 % savo reikalavimų grupėse HAG 3 ir PBS 3, pasielgė racionaliai ir jų elgesys neturėtų būti lyginamas su kitų kreditorių grupių elgesiu. Visiško reikalavimų atsisakymo priežastis buvo būsimos pajamos iš mokesčių, socialinio draudimo įmokų ir žemės nuomos palūkanų, kurių valstybiniai kreditoriai galėjo tikėtis įmonei tęsiant savo veiklą. Vokietijos teigimu, kreditoriui atsisakant savo reikalavimų, būsimos pajamos yra viena iš svarbiausių priežasčių. Kadangi valdžios institucijų tikimybė sulaukti būsimų pajamų iš *Herlitz* grupės mokėjimų buvo didesnė nei privačių kreditorių, didesnė valstybinių reikalavimų atsisakymų proporcija yra pateisinama.
- (70) Vokietijos teigimu, skirstymas tarp valstybinės įstaigos ir valstybinio investuotojo vaidmens yra taikytinas tik palyginti su privataus investuotojo elgesiu, bet jokių būdu ne su privataus kreditoriaus elgesiu. Tai, jog valstybiniai kreditoriai, nurašydami savo reikalavimus, negali atsižvelgti į būsimas pajamas, galėtų būti vertinama kaip tam tikras kreditorių diskriminavimas ir nebūtų įmanoma jų efektyviai palyginti.

⁽¹²⁾ 2002 m. gegužės 16 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-482/99 (Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją), Rink. 2002, p. I-4397.

- (71) Remdamasi administratoriaus nuomone, Vokietija pažymi, kad kreditoriai nebūtų pritarę taikos sutartims, jei HAG 3 ir PBS 3 grupėse valstybiniai kreditoriai nebūtų visiškai atsisakę savo reikalavimų. Privatūs kreditoriai reikalavo, kad valstybiniai kreditoriai atsisakytų daugiau, kadangi veikianti įmonė daugumai valstybinių kreditorių garantuoja įstatymu užtikrintas pajamas, kurių privatūs kreditoriai negali tikėtis. Dar vienas šios grupės kreditorių visiško reikalavimų atsisakymo pateisinimas rėmėsi tuo, kad priimant sprendimą dėl taikos sutarčių, mokesčių skolos suma dar nebuvo apibrėžta, taigi pašalinus šį neaiškumą, kreditoriai galėjo pritarti taikos sutartims.
- (72) Vokietija pabrėžia, kad valstybiniai kreditoriai, kurie HAG 2 ir PBS 5 grupėse atsisakė dalies savo reikalavimų, šiose grupėse buvo vertinami taip pat, kaip ir privatūs kreditoriai. Šios grupės apėmė Darbo biržos, Ligonių kasų, centrinės muitinės, Alfeldo mokesčių inspekcijos, Berlyno mokesčių inspekcijos ir *Liegenschaftsfonds* reikalavimus.
- (73) Galiausiai Vokietija pareiškė, kad net jeigu valstybinių reikalavimų *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* atsisakymus Komisija įvardintų kaip valstybės pagalbą, šios priemonės atitiktų restruktūrizavimo pagalbos suteikimo sąlygas, apibrėžtas EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte ir Gairėse.
- (74) Gairėse pateikiamos sąlygos buvo išpildytos, kadangi buvo paruoštas veiksmingas restruktūrizavimo planas, *Herlitz* grupės pelningumas buvo atkurtas, pajėgumai sumažinti, o valstybinių reikalavimų atsisakymai apriboti iki mažiausio dydžio. Be to, *Herlitz* grupė negavo perteklinio likvidumo ir praityje jai nebuvo suteikta nei restruktūrizavimo, nei sanavimo pagalba.

3. Vokietijos pastabos dėl Berlyno žemės ir *Liegenschaftsfonds*

- (75) Patvirtindama ilgalaikės nuomos teises žemės sklypui Berlyne-Tegelyje Vokietija pateikė ištraukas iš susitarimo, kuriuo šios teisės yra nustatomos. *Liegenschaftsfonds* nepadidino palūkanų ilgalaikės žemės teisėms, kadangi pastato, esančio Berlyne-Tegelyje pardavimas GGB nebuvo įvertintas kaip žemės sklypo naudojimo pakeitimas, prieštaraujantis savininko interesams.
- (76) Komentuodama persikėlimo paskolą Vokietija paaiškino, kad apie šios paskolos grąžinimo termino atidėjimą nebuvo pranešta todėl, kad Berlyno žemė elgėsi kaip privatus kreditorius. Tai paaiškina faktas, kad paskolos grąžinimo termino atidėjimui buvo nustatyta palūkanų norma, skolos pripažinimas ir žemės nuomos palūkanos sumai, susidedančiai iš palūkanų už ilgalaikės žemės nuomos teisę.

V. TEISINIS ĮVERTINIMAS

1. Pagalbos buvimas

- (77) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis susiklosčiusia Europos teismų bylų praktika, poveikio prekybai kriterijus yra tenkinamas, jeigu pagalbą gavusi įmonė vykdo ūkinę veiklą, kuri apima valstybių narių tarpusavio prekybą.
- (78) Bendrijoje prekiaujama *Herlitz* grupės gaminiais ir taip atsiranda konkurencija tarp valstybių narių. Sanavimo paskola, persikėlimo paskola ir atskirų valstybinių reikalavimų atsisakymas nemokumo procedūroje yra valstybės priemonės arba yra gaunamos iš valstybės išteklių. Jeigu taip suteikiama nauda, tai iškreipia konkurenciją ir daro įtaką prekybai. Naudos buvimas turi būti nustatytas remiantis į rinkos ekonomiką orientuoto investuotojo ir privataus kreditoriaus kriterijais.

- a) „Senosios priemonės“
- (79) Sprendime inicijuoti procedūrą buvo nustatyta, kad 1989 m. suteiktai persikėlimo paskolai buvo taikomas 10 metų senaties terminas ir ji pagal Reglamento (EB) Nr. 659/99 1 straipsnio b punkto iv papunktį yra esanti pagalba. Todėl šios paskolos suteikimo tirti nereikėjo. Be to, pagal minėto reglamento 15 straipsnį bet kuris pagalbos elementas, įtrauktas į 1989 m. *Herlitz* grupei pateiktą pasiūlymą dėl žemės sklypo, negali būti išieškotas.
- (80) Sprendime inicijuoti procedūros tyrimą Komisija pabrėžė, kad 2002 m. žemės palūkanų nepadidinimas sklypui Berlyne-Tegelyje gali būti įvertintas kaip valstybės pagalba. Šią prielaidą paneigė ilgalaikės žemės nuomos sutarties sąlygos. Pagal šią sutartį ilgalaikės žemės nuomos palūkanos galėjo būti padidintos tik sklypo naudojimo kitoms reikmėms atveju. Tačiau taip neįvyko, kadangi sklypas bei jame esantys pastatai ir toliau buvo naudojami toms pačioms reikmėms. Vienintelis pasikeitimas buvo tai, kad *Herlitz* grupė dabar nuomojo anksčiau jai priklausiusius pastatus.
- (81) Komentuodama 1999 m. priimtą sprendimą dėl persikėlimo paskolos grąžinimo termino atidėjimo Vokietija pareiškė, kad tai įvyko sutinkamai su rinkos sąlygomis. Paskolos grąžinimo terminas buvo suteiktas *Herlitz* grupei dar nesant sunkioje situacijoje, taikant aukštesnę nei bazinė palūkanų normą. Palūkanos buvo užtikrintos ir reguliariai mokamos iki nemokumo procedūros pradžios. Todėl šio mokėjimo atidėjimo Komisija nevertina kaip naujos pagalbos.

b) *Pagalbos priemonės sanavimo paskoloje ir reikalavimų atsisakymai nemokumo procedūroje*

- (82) Sanavimo paskola *Herlitz* grupei suteikė naudą, kurios sunkumus patirianti įmonė rinkoje nebūtų galėjusi įgauti. Vokietija šiam teiginiui pritaria. Pernelyg didelis kai kurių valstybinių kreditorių reikalavimų, gaunamų iš valstybės išteklių, atsisakymas suteikė naudą *Herlitz* grupei. Todėl pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį tai yra valstybės pagalbos priemonės.

Valstybiniai kreditoriai

- (83) Norint nustatyti, kurios pagalbos priemonės yra gautos iš valstybės išteklių ir yra priskirtinos valstybei, visi kreditoriai buvo tiriami individualiai. Komisijos sudaryta valstybinių kreditorių grupė buvo didesnė, nei nurodyta Vokietijos. Neskaitant valstybinių bankų, Berlyno finansų inspekcijos, Alfeldo mokesčių inspekcijos, darbo biržos, ligonių kasų, Berlyno žemės su jai priklausančiais *Liegenschaftsfonds* ir centrinės muitinės, egzistuoja dar du valstybiniai kreditoriai. Tai yra Pensijų draudimo fondas (*Pensionssicherungsverein*) ir Darbdavių atsakomybės draudimo asociacija (*Berufsgenossenschaft der Arbeitgeber*).
- (84) Pagal darbuotojų senatvės aprūpinimo įstatymo 14 straipsnį⁽¹³⁾ Pensijų draudimo fondas yra atsakingas už nemokumo draudimą. Todėl, sutinkamai su minėto įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 dalimis, visi darbdaviai privalo mokėti įstatymu numatytas įmokas Kompensaciniam fondui (*Ausgleichsfonds*).
- (85) Pagal SGB 7 144 straipsnį (įstatymu numatytas draudimas nuo nelaimingų atsitikimų)⁽¹⁴⁾ Darbdavių atsakomybės draudimo asociacija yra atsakinga už draudimą nuo nelaimingų atsitikimų. Todėl, sutinkamai su SGB 7 150 straipsnio 1 dalimi, visi darbdaviai privalo mokėti įstatymu numatytas įmokas.

⁽¹³⁾ Žr. BetrAVG 1974 gruodžio 19 d., BGBl. I S. 3610.

⁽¹⁴⁾ Žr. BGBl. 1996-I S. 1254.

- (86) Situacija, kurioje atsidūrė Pensijų draudimo fondas ir Darbdavių atsakomybės draudimo asociacija, aprašyta Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-379/98 (PreussenElektra) ⁽¹⁵⁾ 58 punkte. Ieškinių šioms įstaigoms atsisakė ne valstybė tiesiogiai, bet valstybinė arba privati valstybės tam įgaliota ar įsteigta institucija. Ieškinio atsisakymas apėmė valstybės pajamų, gaunamų įstatymu numatytų įmokų, mokamų valstybės nurodytam fondui, forma, atsisakymą. Sutinkamai su Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimu byloje C-342/96 (Ispanija prieš Komisiją) ⁽¹⁶⁾, šis skolos atsisakymas yra taip pat priskirtinas valstybei, kadangi nepriklausomos socialinio draudimo įstaigos yra kontroliuojamos valstybės ir finansuojamos iš įstatymu numatytų įmokų, kurias moka įmonės.

Privataus kreditoriaus principo taikymas

- (87) Atsižvelgiant į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimą ⁽¹⁷⁾, Komisija palygino valstybinių kreditorių veiksmus *Herlitz grupės nemokumo procedūroje su privačių kreditorių elgesiu. Kadangi kiekvieną valstybinį kreditorių buvo galima palyginti su realiai egzistuojančiu privačiu kreditoriumi, palyginimas su tariamais privačiais kreditoriais buvo nereikalingas.*
- (88) *Herlitz* pavaldžių įmonių *Diplomat*, *HKV* ir *Susy* likvidavimo procedūroje privačių kreditorių principas buvo patenkintas, kadangi visi kreditoriai gavo vienodas likviduojamos įmonės turto dalis. Likviduojamos įmonės turto skolų atžvilgiu tiek privatūs, tiek valstybiniai kreditoriai elgėsi panašiai, nes šie reikalavimai buvo visiškai patenkinti. Privataus kreditoriaus principas buvo patenkintas ir paskesnės eilės reikalavimų atžvilgiu, kadangi valstybiniai ir privatūs kreditoriai visiškai atsisakė šių reikalavimų.
- (89) *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* nemokumo procedūrose pirmesnės eilės kreditorių palyginimo rezultatas buvo panašus. Daugumą grupių sudarė tos pačios eilės kreditoriai pagal jų pretenzijų eilę, tačiau kai kurie kreditoriai, turintys tokius pačius arba panašius reikalavimus, buvo priskirti skirtingoms grupėms. Dėl to valstybinių kreditorių *HAG 3* ir *PBS 3* grupėse reikalavimų atsisakymai buvo pernelyg dideli. Visose nemokumo procedūrose sudarytose kreditorių grupėse, išskyrus šias dvi grupes, atsirado palyginamų kreditorių tyrimui pagal privataus kreditoriaus principą.
- (90) Sutinkamai su *HAMSA* nuosprendžio 168 punktu apie kreditorių panašumą sprendžiama pagal jų garantijų pobūdį ir sumos dydį, reikalavimų pirmumą, įmonės rekapitalizavimo tikimybės įvertinimą ir turto dalį, kurios jie gali tikėtis pardavus likviduojamos įmonės turtą. Vadovaujantis šiais kriterijais *HAG 3* ir *HAG 2* grupių kreditoriai yra panašūs ir todėl turėtų būti priskirti vienai grupei su vienodomis reikalavimų patenkinimo teisėmis. Tas pat taikytina ir *PBS 3* ir *PBS 5* kreditorių grupėms.
- (91) Šių grupių kreditorių reikalavimai buvo neužtikrinti, pirmesnės eilės ir neturintys pirmumo teisės; likvidavimo atveju jie būtų gavę vienodas turto dalis arba nieko. *Liegenschaftsfonds* turimas paskesnės eilės žemės įkeitimas nėra garantija nemokumo procedūroje, kurioje pirmesnės eilės banko hipoteką ir nuosavybės teisę, susijusią su reikalavimų tenkinimu, visiškai padengė garantija. Be to, visi šių grupių kreditoriai buvo vienodai suinteresuoti išvengti įmonės likvidavimo ir gauti kvotą taikos sutarties vykdymo procedūroje. Tačiau tik *PBS 5* ir *HAG 2* grupių kreditoriai gavo kvotą atitinkamai pagal savo reikalavimus nemokumo procedūroje.

⁽¹⁵⁾ 2001 m. kovo 13 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-379/98 *PreussenElektra AG* prieš *Schleswig AG*, dalyvaujant *Windpark Reußenköge III GmbH* ir *Land Schleswig-Holstein*, Rink. 2001, p. I-2099, p. 58.

⁽¹⁶⁾ 1999 m. balandžio 29 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-342/96, Ispanijos Karalystė prieš Europos Bendrijų Komisiją, Rink. 1999, p. I-2459, p. 5, 46.

⁽¹⁷⁾ Žr. *HAMSA* prieš Komisiją aaO, punkt. 167-170; Ispanija prieš Komisiją aaO, punkt. 46; 1999 m. birželio 29 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-256/97, (*DM Transport*), Rink. 1999, p. I-3913, punktas 24).

- (92) Priešingai Vokietijos pareiškimui, HAG 3 ir PBS 3 grupių kreditoriai negali nurodyti būsimų mokesčių ir socialinio draudimo įmokų pajamų, pateisindami proporcingai didesnę savo reikalavimų atsisakymą. Pagal Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimus⁽¹⁸⁾ valdžios įstaiga neturi teisės atsisakyti tam tikros dalies savo reikalavimų skolininko atžvilgiu, remdamasi būsimomis mokesčių ir socialinio draudimo pajamomis. Jei tokie svarstymai būtų leidžiami, valdžios įstaigos ir investuotojo vaidmenys būtų supainioti.
- (93) Valdžios įstaigos ir investuotojo vaidmenų atskyrimas yra taikytinas ne tik į rinkos ekonomiką orientuoto investuotojo, bet ir privataus kreditoriaus principui. Abejais kriterijais stengiamasi nustatyti, ar valstybiniai ir privatūs investuotojai elgiasi vienodai. Šių principų efektyvumas susilpnėtų, jei valdžios įstaigos būsimas įstatymu numatytas pajamas galėtų numatyti savo priimamuose sprendimuose kaip investuotojas. Nemokumas yra ypatinga situacija, kurioje susidariusios įstatymu numatytos skolos (mokesčiai ir socialinio draudimo įnašai) turi būti palyginti su privačių kreditorių pateiktomis civilinės teisės reikalavimais. Tačiau toks palyginimas gali būti taikomas tik esamoms skoloms, atsižvelgiant į praeitį.
- (94) Sprendime apie reikalavimų atsisakymą galima atsižvelgti į būsimas pajamas, tačiau tai jokiū būdu negali būti pagrindinis argumentas priimant sprendimą. Valstybė, nustatydamą mokesčius, taip pat nesiorientuoja į pelno siekimą. Logiškai pratęsią Vokietijos argumentaciją, privatūs kreditoriai turėtų atsisakyti daugiau, nes jų atsisakymai yra atskaitomi nuo mokesčių. Tačiau Vokietija nepaaiškino, kodėl vienodo pobūdžio valstybinių kreditorių grupėse buvo suteikta kvota tokiems patiems reikalavimams, tačiau tai nebuvo padaryta HAG 3 ir PBS 3 grupėse. Dėl tos pačios priežasties nebūtų buvę galima didesniu mastu, nei privačių arba valstybinių PBS 5 grupės reikalavimų, atsisakyti PBS 3 grupei priklausančio valstybinio, tačiau įstatymu nenumatyto, *Liegenschaftsfonds* žemės įkaito reikalavimo.
- (95) Galiausiai, Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas *HAMSA* nuosprendžio 167 punkte nustatė, kad, nurašant skolas, valstybiniai kreditoriai turi būti lyginami ne su privačiais investuotojais, besilaikančiais bendros arba į sektorius orientuotos struktūrinės politikos, o su privačiu kreditoriumi, kurio tikslas yra kuo didesnis jo reikalavimų, keliamų sunkumus patiriančiai įmonei, patenkinimas. Taip išryškėja vienodas privačių ir valstybinių kreditorių suinteresuotumas susitarti dėl kvotos esamiems nemokumo procedūros reikalavimams.

Sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos suma

- (96) Sanavimo pagalbos suma atitinka sanavimo paskolos dydį ir yra 963 855,42 EUR. Pagalba *Herlitz* grupei, suteikta reikalavimų atsisakymo nemokumo procedūroje forma, atitinka proporcinį skirtumą tarp valstybinių kreditorių reikalavimų atsisakymų PBS 3 ir HAG 3 grupėse bei kreditorių atsisakymų grupėse PBS 5 ir HAG 2.
- (97) *Herlitz AG* nemokumo procedūroje HAG 3 grupės valstybinio kreditoriaus elgesys skyrėsi nuo su juo lyginamojo HAG 2 grupės privataus kreditoriaus elgesio. Todėl jo atleidimas nuo skolos yra valstybės pagalba, kurios dydis yra didesnis nei skirtumas tarp jo dovanotos reikalavimų dalies ir dovanotos privačių reikalavimų dalies. Jei valstybinių kreditorių atsisakyti reikalavimai nebūtų buvę tokie dideli, privačių kreditorių atsisakyti reikalavimai taip pat būtų buvę mažesni. Taip pat labai svarbi yra ne tik atsisakytų reikalavimų dalis, bet ir kiekvienos kreditorių grupės atsisakytų sumų dydis. Tokiomis sąlygomis pagalbos suma gali siekti iki 100 % nurašytų skolų. Tačiau šiuo atveju apskaičiuoti tikslią sumą nėra būtina, nes net jei pagalbos dydis siektų 100 % skolos panaikinimo, ši pagalba vis tiek būtų suderinama su bendrąja rinka.

⁽¹⁸⁾ Žr. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo 2003 m. kovo 6 d. sprendimą susijusiose bylose T-228/99 ir T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* prieš Europos Bendrijų Komisiją, Rink. 20034, p. II-435, punkt. 272; 2003 m. sausio 28 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimas bylose C-334/99, *Vokietija* prieš Komisiją, Rink. 2003, p. I-1139, punkt. 0134; 1994 m. rugsėjo 14 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimas susijusiose bylose C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, *Ispanija* prieš Komisiją, Rink. 1994, p. I-4103, punkt. 22.

- (98) Tas pat pasakytina ir apie valstybės pagalbą nemokumo procedūroje prieš *Herlitz PBS AG*, kurią sudaro įvairaus dydžio reikalavimų panaikinimai PBS 3 grupėje ir reikalavimų atsisakymai su jais lyginamų privačių kreditorių PBS 5 grupėje.

2. Įvertinimas pagal Gaires

- (99) Sanavimo paskola ir neproporcingai didelis reikalavimų atsisakymas suteikė *Herlitz* grupei naudą, leidusią jai sutaupyti išlaidas, kurias ji įprastomis sąlygomis būtų turėjusi mokėti pati, ir palengvinusią restruktūrizaciją. Todėl Komisija turi įvertinti, ar šios priemonės yra suderinamos su bendrąja rinka.

- (100) Kadangi pagalbos priemonės buvo suteiktos ne pagal Komisijos patvirtintas schemas, jas reikia įvertinti kaip *ad hoc* finansinę pagalbą. EB Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 skyriuose nustatomi reikalavimai pagalbos suderinamumui arba vertinimui kaip suderintos su bendrąja rinka. Šiuo atveju yra taikytinas EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktas, kadangi pagalbos priemonės tikslas buvo įmonės (pagalbos gavėjos) sanavimas ir restruktūrizavimas ir nebuvo remtasi arba nebuvo galima pritaikyti jokios kitos EB sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalies leidžiančios nukrypti nuostatos.

- (101) Gairėse Komisija išdėstė prielaidas, kurioms esant ji gali naudotis savo pritarimo galiomis pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Remiantis Vokietijos pateikta informacija, visa pagalba, kuri turi būti įvertinta, buvo suteikta Gairėms įsigaliojus, taigi jos yra taikytinos minimoms pagalbos priemonėms ⁽¹⁹⁾.

a) Naudos gavėjas

- (102) Komisijos nuomone, visų pagalbos priemonių, minimų šiame tyrime, gavėja yra visa *Herlitz* grupė, o ne atskiros jai priklausančios įmonės. Ši išvada daroma nustatčius tvirtus grupės ryšius ir sistematišką užduočių ir turto pasidalijimą tarp abiejų pagrindinių bendrovių *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* ir jų pavaldžių įmonių.

- (103) *Herlitz* grupė veikia rinkoje kaip viena įmonė. Pvz., ji pasirašė ilgalaikės žemės nuomos Berlyne-Tegelyje susitarimą su Berlyno žeme, tuo tarpu kai žemės nuomos palūkanų skola buvo užregistruota ir dovanota *Herlitz PBS AG* nemokumo procedūroje. Be to, *Herlitz* grupė paskelbė konsoliduotas metines ataskaitas, sutinkamai su Vokietijos prekybos kodekso 290 straipsniu. Vienbalsiai pritardami paralelinėms ir tarpusavyje susijusioms *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* taikos sutartims, kreditoriai su grupe elgėsi taip pat kaip su viena įmone.

- (104) *Herlitz AG*, *Herlitz PBS AG* ir FOP yra įsikūrę remiamuose regionuose (Berlynas – 2 tikslas pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, Brandenburgas – pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą). Per 10 metų laikotarpį iki nemokumo procedūros *Herlitz* grupei nebuvo suteikta pagalbos restruktūrizavimui.

b) Sunkumus patirianti įmonė

- (105) Gairių 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama sunkumus patirianti įmonė. Sutinkamai su Gairių 5 punkto a papunkčiu, *Herlitz* grupė gali būti vertinama kaip sunkumus patirianti įmonė, kadangi tai akcinė bendrovė, kurios daugiau kaip pusė užregistruoto kapitalo ištirpo per 12 mėnesių laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio 31 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. Grupės užregistruoto kapitalo dydis pateikiamas šioje lentelėje:

⁽¹⁹⁾ Žr. Gairių 101 punktą.

4 lentelė

(mln. eurų)

	1998 12 31	1999 12 31	2000 12 31	2001 12 31
Užregistruotas kapitalas mln. EUR	94,8	94,8	94,8	46,5

Šaltinis: 1999 m. ir 2001–2002 m. *Herlitz* grupės ataskaitos.

- (106) Be to, *Herlitz* grupė bent jau nuo 2000 m. balandžio mėnesio ir pagal Gairių 5 punkto c papunktį buvo laikoma sunkumus patiriančia grupe, nes remiantis Vokietijos teisės aktuose numatytais kriterijais prieš ją galėjo būti pradėta vykdyti kolektyvinė nemokumo procedūra. Kaip paminėta 13 konstatuojamojo dalyje, 2002 m. balandžio mėnesį buvo pateikti pasiūlymai dėl nemokumo procedūrų inicijavimo kelioms pagrindinėms *Herlitz* grupės įmonėms.
- (107) Todėl nuo 2001 m. gruodžio 31 d. *Herlitz* grupė buvo laikoma sunkumus patiriančia įmone, nes per 12 mėnesių iki šio laikotarpio ji prarado daugiau kaip pusę savo registruoto kapitalo. *Herlitz* grupei, kaip sunkumus patiriančiai įmonei, buvo galima suteikti tiek sanavimo, tiek ir restruktūrizavimo pagalbą.

3. Sanavimo paskolos įvertinimas

- (108) Sanavimo paskolą suteikė ILB. Šios 1992 m. įsteigtos įstaigos tikslas buvo remti Brandenburgo žemės veiklą, skatinančią vietinę pramonę. Ši įstaiga nėra komercinis bankas pagal Vokietijos prekybos kodeksą ir pelno siekimas nėra pagrindinis jos veiklos tikslas. ILB veikia kaip Brandenburgo žemės ekonominės plėtros bankas, kurio veiklą griežtai stebi šios žemės Ekonomikos ministerija. Specialiai įsteigti skatinamieji komitetai yra atsakingi už individualius projektus ⁽²⁰⁾. Todėl Komisija mano, kad ši priemonė gali būti vertinama, kaip valstybės priemonė.
- (109) Sanavimo paskola *Herlitz* grupei suteikė naudą, kurios sunkumus patirianti įmonė pati rinkoje nebūtų galėjusi gauti. Kadangi Vokietija šią paskolą pripažįsta kaip pagalbą, taikyti į rinkos ekonomiką orientuoto investuotojo principo šiuo atveju nereikia. Todėl sanavimo paskola turi valstybės pagalbos bruožų, sutinkamai su EB sutarties 87 straipsnio 1 dalimi ir turi būti atitinkamai įvertinta. Gairėse yra numatyti aiškūs kriterijai tokios pagalbos teikimui.
- (110) Visų pirma, pagalba turi būti sudaryta iš likvidumo paramos paskolų garantijų arba paskolų forma, taikant rinkoje įprastas palūkanas. Sanavimo paskola atitinka šiuos kriterijus, kadangi jai nustatytos palūkanos yra aukštesnės nei Komisijos patvirtintos referencinės normos ⁽²¹⁾.
- (111) Be to, pagalba turi būti pateisinama rimtais socialiniais sunkumais ir nedaryti netinkamo ir neigiamo poveikio pramonei kitose valstybėse narėse. Šiuo atveju Komisija atsižvelgia į tai, kad *Herlitz* grupė yra svarbi darbdavė remtinuose Berlyno ir Brandenburgo rajonuose. Staigios ir netvarkingos nemokumo procedūros rezultatas būtų buvę rimti socialiniai sunkumai. Komisijos nuomone, pereinamuoju laikotarpiu sanavimo paskolos neigiamas poveikis kitų valstybių narių pramonei buvo nežymus.
- (112) Svarbu paminėti ir tai, kad nors ir iš anksto nepranešusi Komisijai apie sanavimo paskolos suteikimą, Vokietija tyrimo metu pateikė įrodančius dokumentus apie visišką paskolos grąžinimą.

⁽²⁰⁾ ILB interneto svetainė: www.ilb.de⁽²¹⁾ Komisijos nustatyta bazinė palūkanų norma Vokietijai nuo 2002 1 1 buvo 5,06 % ir 4,8 % nuo 2003 1 1, žr. http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/reference_rates.html

- (113) Be to, paskolos dydis neturi viršyti sumos, reikalingos įmonei tęsti veiklą. Komisija mano, kad ši sąlyga buvo įvykdyta. Sanavimo paskola buvo pradėta naudoti tik tada, kai likvidumo paskolos nebeužteko padidėjusiam likvidumo poreikiui tiekimams 2002 m. rudenį, prasidėjus mokslo metams. Net ir gavus likvidumo paskolą *Herlitz PBS AG* likvidumas 2002 m. rugpjūčio–gruodžio mėnesiais buvo labai žemas.
- (114) Galiausiai, pagalba gali būti suteikta tik laikotarpiui, reikalingam parengti įvykdomą restruktūrizavimo planą. Nesant ypatingų aplinkybių, šis laikotarpis neturėtų viršyti šešių mėnesių. Aptariamu atveju, nors sprendimas suteikti sanavimo paskolą buvo priimtas 2002 m. gegužės 10 d., ši paskola buvo išmokėta tik 2002 m. liepos 24 d., o grąžinta praėjus šešiemis mėnesiais po išmokėjimo. Be to, paskola buvo grąžinta prieš Komisijai paskelbiant savo sprendimą dėl taikos sutartyse numatytų priemonių. Taigi sanavimo paskola atitinka Gairių kriterijus ir yra suderinama su bendrąja rinka.

4. Restruktūrizavimas sudarius taikos sutartis

a) Įmonės gyvybingumo atstatymas

- (115) Prieš *Herlitz AG* ir *Herlitz PBS AG* vykdomose nemokumo procedūrose priimtos taikos sutartys numatė šias veiklos priemones, skirtas grupės gyvybingumui atkurti: perteklinių pajėgumų sumažinimą, įmonės teritorijos pardavimą, pavaldžiųjų įmonių uždarymą, neigiamų finansinių rezultatų pagerinimą, išlaidų sumažinimą ir efektyvesnį jų panaudojimą. Grupės veikla turėjo apsiriboti kol kas sėkmingu pagrindiniu verslu.
- (116) *Herlitz* grupės tolimesnė plėtra atitiko finansinius planus, numatytus taikos sutartyse. Todėl 2003 finansiniais metais grupės pelnas neatskaičius palūkanų ir finansinių mokėjimų buvo 7,2 mln. EUR, esant bendrai 346,6 mln. EUR apyvartai. 2003 m. veiklos pelno marža, neatskaičius būtinų finansinių išlaidų sudarė 2 %, o tai atitinka šio sektoriaus vidurkį. Grynujų pinigų srautai (pajamos prieš palūkanas ir mokesčius) 2003 m. buvo apie 14 mln. EUR.
- (117) 2004 m. prognozuojamas *Herlitz* grupės veiklos pelnas prieš palūkanas ir mokesčius yra [5–10] * mln. EUR, o numatyti veiklos rezultatai ⁽⁴⁾ (pardavimai, užbaigtų gaminių atsargos po inventorizacijos) sudaro [250–300] * mln. EUR. Dėl to veiklos pelno marža prieš palūkanas ir mokesčius sudarys [2–4] * %. Iki šios veiklos rezultatai patenkino *Herlitz* grupės lūkesčius. Remiantis šiais faktais galima teigti, kad taikos sutartys paklojo pamatą *Herlitz* grupės gyvybingumo atkūrimui.

b) Iki minimumo apribota pagalba

- (118) Dar prieš pradėdant nemokumo procedūras *Herlitz* grupė įvykdė restruktūrizavimo priemones, kurių bendra suma buvo 20,6 mln. EUR. Šios priemonės buvo paskirstytos taip: 9,3 mln. EUR buvo skirta išieitinėms pašalpos, 6,2 mln. EUR – nusidėvėjimui ir turto nuvertėjimui ir 5,1 mln. EUR – persikėlimo, uždarymo bei konsultavimo išlaidoms. Tiesioginės 2002 m. nemokumo procedūrose įvykdytų restruktūrizavimo priemonių išlaidos sudarė 6,9 mln. EUR (išieitinės pašalpos ir nemokumo procedūrų išlaidos).
- (119) Didžiąją restruktūrizavimo išlaidų dalį padengė įmonė ir jos kreditoriai. Akcininkai atsisakė dividendų nuo 1997 m. Teigiami grynujų pinigų srautai buvo reinvestuojami į grupės veiklą. Nemokumo procedūros pradžioje bankų konsorciumas suteikė grupei „naują“ 15 mln. EUR likvidumo paskolą, kuri buvo du kartu atnaujinta ir iki 2003 m. lapkričio 17 d. visiškai grąžinta. Paskola buvo reikalinga sezoniniams grupės likvidumo poreikiams ir galėtų būti vėl suteikta 2004 m. birželio mėn. Bankai taip pat dar metams pratęsė esamų kreditų grąžinimo laikotarpį iki 2004 m. kovo mėn.

⁽⁴⁾ Redakcijos klaida.

(120) Sutinkant, jog restruktūrizavimo išlaidos padengė laikotarpį iki nemokumo procedūrų pradžios, galima teigti, kad nuosavas indėlis viršijo 95 % (iš 27,5 mln. EUR). Be to, įvertinus visas tiesiogiai su nemokumo procedūromis susijusias išlaidas, bendra šio indėlio suma būtų 83,01 % (iš 6,9 mln. EUR). Įvertinus pakankamą nuosavo indėlio dydį abiem atvejais, galima teigti, kad restruktūrizavimo pagalba buvo apribota iki minimumo.

c) *Nepageidaujamo konkurencijos iškreipimo prevencija*

(121) Mažindama savo gamybinius pajėgumus *Herlitz* grupė įvykdė šias galutines kompensacines priemones: sustabdė 3 vokų gamybos mašinas; pardavė ofsetinio spausdinimo įrenginį ir servetėlių gamybos įrangą; nutraukė detalių iš plastmasės liejimą spaudimu; sustabdė veiklą arba pardavė pavaldžiausias įmones Portugalijoje, Austrijoje ir Prancūzijoje, sumažino produkcijos atsargas ir atleido 630 darbuotojų.

(122) Restruktūrizacijos laikotarpiu už [...] * mln. EUR grupė įgijo kontrolę buvusiai bendrai įmonei *eCom* ir už [...] * mln. EUR bendrovei *Mercoline*; Be to, ji atpirko dalį savo likviduojamų pavaldžiųjų įmonių turto už [...] * mln. EUR. (Trijų šioje pastraipoje paminėtų skaičių suma yra 1–3 mln. EUR) Sumokėtos sumos buvo nedidelės, o įgytos bendrovės ir turtas pasitarnavo mažinant išlaidas, sutelkiant dėmesį į pagrindinį verslą ir sujungiant logistikos ir administracines funkcijas. Todėl Komisija yra nuomonės, kad šios investicijos buvo būtinos norint atkurti įmonės gyvybingumą išvengiant nepageidaujamo konkurencijos iškreipimo.

(123) Atitinkamose rinkose, kur *Herlitz* grupė užima [5–15 %] * rinkos dalį Vokietijoje ir [3–17 %] * rinkos dalį Bendrijoje, perteklinių pajėgumų nėra. Atsižvelgiant į užimamą nedidelę rinkos dalį ir nedidelį valstybės pagalbos sumos dydį, papildomas investicijas galima vertinti kaip būtinas ir nesukeliančias nepageidaujamo konkurencijos iškreipimo. Taigi sanavimo paskola atitinka Gairių kriterijus ir yra vertinama kaip suderinama su bendrąja rinka.

VI. IŠVADA

(124) Atsižvelgdama į šiuos argumentus, Komisija padarė išvadą, kad sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba atitinka Gairėse išdėstytus reikalavimus ir yra suderinama su bendrąja rinka,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalba, susidedanti iš sanavimo pagalbos ir restruktūrizavimo pagalbos, kurią Vokietija suteikė *Herlitz* grupei, sutinkamai su EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu yra suderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai.

Bruselis, 2004 m. birželio 30 d.

Komisijos vardu

Mario MONTI

Komisijos narys